

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): úntsi
Arrieta: katſaréri, *tréſna
Bakio: tréſnéri, tréſna
Bermeo: eſkateko tréſna
Berriz: tréſna, úntsi
Bolibar: ſukáldeko trézna, óntsi
Busturia: treſnatéri, *óntsi
Dima: tréſnak (?), súterako_úntsi
Elantxobe: tréſna
Elorrio: óntsi
Errigoiti: ján tréſna, *ján ontsí
Etxebarri: katſáro, *tréſna
Etxebarria: trézna (?), óntsi
Gamiz-Fika: katſaré, treſnerí
Getxo: tréſna
Gizaburuaga: ſuteko tréſna, *óntsi
Ibarruri (Muxika): kátſařo, ſerbiſižo, *tráſte
Kortezubi: tréſna
Larrabetzu: tréſna, *úntsi
Laukiz: tréſna
Leioa: ſuete ko tréſnak (mark.)
Lekeitio: tréſna
Lemoa: óntsi
Lemoiz: trená
Mañaria: tréſna, *óntsi
Mendata: katſáro
Mungia: tréſna
Ondarroa: tréſna, óntsi, katſáruk (mark.)
Orozko: treſnáđuri, tréſna, *óntsi
Otxandio: tráſte, *óntsi
Sondika: ſerbiſsio, katſaréri, *tréſna
Zaratamo: tréſna
Zeanuri: tréſnéri, untsiek (mark.)
Zeberio: tréſna, *šítekontsi
Zollo (Arrankudiaga): kátſařo, *tréſna
Zornotza: eſkateko tréſna

Araba

Aramaio: ſukáldeko tráſte, *óntsi

Gipuzkoa

Aia: ſukáldekountsí
Amezketa: óntsik (mark.)
Andoain: óntsik (mark.)
Araotz (Oñati): tráſte, *óntsi

Arrasate: ſukáldeko tréſna
Arroa (Zestoa): ontsí
Asteasu: ſukáldeko traſtiák (mark.), ſukáldeko ontsíjak (mark.)
Ataun: ſukáldeko ontsí
Azkoitia: ſukáldekoontsi
Azpeitia: ontsí
Beasain: óntsik (mark.)
Beizama: ontsí xendé
Bergara: xan óntsi (?), óntsi
Deba: óntsi
Donostia: ſukáldeko ontsik (mark.)
Eibar: ondzíža^k (mark.)
Elduain: óntsik (mark.)
Elgoibar: óntsíjak (mark.), májko traſtiák (mark.)
Errezil: ontsí
Ezkio-Itsaso: óntsi
Getaria: ſukáldeko ontsí
Hernani: óntsik (mark.), úntsík (mark.)
Hondarribia: katſaře'ídda (mark.), katſáro, tréſnak (mark.), traſtiak (mark.), *maxéra, *ontsíjak (mark.)
Ikaztegieta: ſukáldeko tréſna, ſukáldeko ontsík (mark.)
Lasarte-Oria: ontsí
Legazpi: ontsí
Leintz Gatzaga: óntsi
Mendaro: ſukáldekoontsi
Oiartzun: óntsiddák (mark.), ſukáldeko nts'iddák (mark.)
Oñati: ſukáldeko tráſte, óntsi
Orexo: óntsik (mark.)
Orio: ſukáldek^o ontsí
Pasaia: ſukáldekontsí (mark.), ſukáldeko katſáruk (mark.), *óntsiddák (mark.)
Tolosa: súvaldego tréſnák (mark.), ſukáldeko kátſařok (mark.), *ontsík (mark.)
Urretxu: óntsi
Zegama: ſukáldekoontsi

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: óntsíjak (mark.)
Alkotz: untsiek (mark.)
Aniz: ſukáldeko úntsiek (mark.)

Arbizu: áuntsijék (mark.)
Beruete: ſokáldeko untsé
Donamaria: ſukáldeko katſáruk (mark.), ſukáldeko untsíjak (mark.)
Dorrao / Torrano: ſukéldeko áuntsi
Erratzu: untsiék (mark.)
Etxalar: untsíjak (mark.)
Etxaleku: xáteko úntsí
Etxarri (Larraun): ontsí
Eugi: etſéko úntsi
Ezkurra: óntsík (mark.)
Gaintza: ontsí xendé
Goiuzueta: ſukáldekoontsi (mark.), baſix^{er}a
Igoa: ſokáldeko untsí (mark.)
Jaurrieta: etſékoontsiak (mark.)
Leitza: ontsík (mark.)
Lekaroz: ſukéldeko untsíek (mark.), baſera
Luzaide / Valcarlos: úntsi
Mezkritz: úntsiek (mark.)
Oderitz: ontsí
Suarbe: ſukéldekountsí, *burúntsi
Sunbillal: ontsíja^k (mark.), *b'síx^{er}a
Urdiain: óntsíjak (mark.), báxiňá (mark.)
Zilbeti: úntsiek (mark.)
Zugarramurdi: baſera

Lapurdi

Ahetze: baſera
Arrangoitze: baſera
Azkaine: baſera
Bardoze: baſera
Beskoitze: baſerérí, baſera
Donibane Lohizune: baſera
Hazparne: baſera (?)
Hendaia: baſera, *untsíjak (mark.)
Itsasu: baſera
Makea: baſera
Mugerre: baſera
Sara: baſera
Senpere: baſera
Urketa: baſera
Uztaritze: baſér, kusinako tRešnak (mark.)

Nafarroa Beherea

Aldude: ſukáldekountsí
Arboti: baſera
Armendaritze: baſera
Arnegi: untsífera, *baſera

Arrueta: baſera
Baigorri: baſera
Bastida: bá:ſera, baſera
Behorlegi: untsí
Bidarrai: bá:ſerá, úntsi
Ezterenzubi: untsí
Gamarte: untsí, baſera
Garrüze: baſera
Irisarri: bá:ſera, *úntsi
Izturitze: baſereria (mark.), baſera (mark.)
Jutsi: baſera, *untsiak (mark.)
Landibarre: baſerá, untsí
Larzabale: untsiak (mark.)
Uharte Garazi: untsí, *bá:ſera

Zuberoa

Altzai: úntsi
Altzürükü: úntsi
Barkoxe: baſea
Domintxaine: bá:ſera
Eskiula: bá:jea, úntsik (mark.)
Lorraine: untsiak (mark.), úntsik (mark.)
Montori: úntsi, baſerá
Pagola: úntsi, baſea
Santa Grazi: untsiak (mark.)
Sohüta: baſea (mark.), úntsi
Urdiñarbe: úntsi
Ürrüstoi: untsiak (mark.)

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Hondarribia (G): tréſnak (mark.), traſtiak (mark.), *ontsíjak (mark.)
Ondarroa (B): katſáruk (mark.)

1565. Mapa: vajilla / vaisselle / dishware

GALDERA: 36710 ALG: 1304; ALEANR: VII, 848

baxera
baxtereri
basijera
(sukaldeko) tresna
tresneri
tresnaduri
(sukaldeko) ontzi
(sukaldeko) untzi
untziera
(sukaldeko) katxarro
katxarreri
(sukaldeko) traste
serbisio
bajilla
ontzi jende
burruntzi

- Jateko eta janaria mahairatzeko erabiltzen den plater eta ontzien multzoaren izena galduet da.
- Herri batuetan, Mugeren eta Irisarrin, bi aipatzearen, erantzuna pluralean jaso da: *Baxera ederrak tuzte* (Mugere); *Baxerak ikúz edo garbi* (Irisari).
- Herribatetik besteradesberdintasunak daude zerontzi edo tresna sartzendehazterakoan. Sondikan: *Kollarea, tenedora... maiko serbisioa da au*. Elgoibarren: *Koilara, sardexka... ez dira "ontziak"; "máiko trástiák" dira*. Errezilen: *Kubiertok, kutxara, tenedore, kutxillo*. Amezketaen "ontzi" aipatzen denean eltze eta kazuelak ere sartzen dira. Orekan ere antzera, eltze, zartagin eta antzekoak ontzien barnean sartzen baitira. Etxalekun: *Denak dira untzik, kazoak, eltzeak, tupiak*. Lekarozten baxeran ez dira eltzea eta zartagina sartzen; bai, ordea, ontzietan. Hendaian: *"Untziyák" kaxo ta marmit eta oikentzako*.
- 'Lavar los platos / faire la vaisselle' ere jaso da. Leioan: *Arrien trésnak garbitú*. Leintz Gatzagan: *Garbitutasunak eiñ ttút*. Zilbetin: *Úntziek in. Úntziek itéra*. Mugerren: *Baxerak in behar tu*. Irisarri: *Baxerak ikúz edo garbi*. Ürrüstoin: *Untzien xahatzia*. Larainen: *Úntziak, untzik egiteko*.